

Teknologirådet

MØTE I TEKNOLOGIRÅDET

Tid: Klokken 1000-1600, 27.september 2004

Sted: Teknologirådet, Prinsens gt 18, Oslo

Tilstede: Eivind Osnes, Arnold K. Hansen, Liv Lunde, Ingvald Strømmen, Carsten Tank-Nielsen, Andreas Skartveit, Kristin Veierød, Håkon With Andersen, Einar Johan Aas. Magne Espedal, Ann-Kristin Olsen, Edel Elvevoll, Tian Sørhaug, Rigmor Austgulen

Fra sekretariatet møtte Tore Tennøe, Cathrine Edvardsen, Jon Fixdal, Hild Lamvik, Anne Lise Jørgensen og Christine Hafskjold

Vedtaksaker

V-sak 10.04 Godkjenning av innkalling og dagsorden.

V-sak 11.04 Godkjenning av referat fra møtet 8. juni 2004.

V-sak 12.04 Eventuelt

Drøftingsaker

D-sak 12.04 Byutvikling og medvirkning i Trondheim.

Jon Fixdal orienterte. Prosjektet har forløpt etter planen, og alle de fire planlagte samlingene er gjennomført. Panelet har bestått av 14 medlemmer, etter at to trakk seg etter første samling. Panelet har fått en innføring i Trondheim kommunes konseptstudie for utviklingen av Tempeområdet, medlemmene har vært på befaring, og de har hørt innlegg fra et utvalg berørte myndigheter og interesser. Uttalelsen ferdigskrives nå etter siste samling. Panelet har sammen med Jon og Cathrine laget et opplegg for hvordan dette skal gjøres. Uttalelsen forventes ferdigstilt i løpet av én til to uker. Den vil da bli overrakt til Trondheims ordfører.

Erfaringene er så langt at panelmedlemmene er engasjerte og arbeider godt. De har klare meninger om hvilke synspunkter de ønsker å fremme overfor kommunen. Tiden har som

nevnt vært noe knapp, og det kan allerede nå virke som en konklusjon fra prosjektet blir at det ville vært behov for en samling til.

Kontakten med Trondheim kommune har vært god.

D-sak 13.04 Teknologivurdering i Norge og Europa

Ole Andreas Brekke fra Rokkan-senteret i Bergen holdt et innlegg med tittelen "Teknologirådet – et uavhengig organ?". Brekke har nettopp levert dr. avhandling om teknologivurdering i Norge og Europa.

I sitt innlegg pekte Brekke først på hvordan teknologivurdering vokste frem som en form for ekspertutredninger fokusert på teknologienes konsekvenser. Etter dette tegnet han et bilde av en utvikling der man fikk et fokus på "konstruktiv teknologivurdering", hvor formålet har vært å inkludere stemmene til berørte parter i utviklingen av teknologi. Deretter har vi fått en form for teknologivurdering der ulike dialogbaserte modeller, som lekfolkskonferanser er fremtredende.

Brekke pekte videre på den utfordrende rollen teknologivurderingsinstitusjoner som Teknologirådet befinner seg i. Institusjonene befinner seg midt i en "trekant" der hhv. det offentlige, forskning og formidling utgjør hjørnene. Det er en stor utfordring å finne balansen mellom hensynet til disse tre både i sin alminnelighet og fra prosjekt til prosjekt.

Brekke argumenterte også for at ulike europeiske teknologivurderingsinstitusjoner har ulike roller og ulik innretning på sine prosjekter i sine respektive land. Mens man i f.eks. Danmark og Nederland har markert seg gjennom sterk vektlegging av medvirkningsaspektet og bidrag til den offentlige debatt, har man i f.eks. Tyskland lagt seg på en mer ekspertbasert tilnærming rette mer ensidig mot parlamentet. Brekke mente det norske Teknologirådet ligger nærmest "tradisjonen" til de danske og nederlandske søsterorganisasjonene. Avslutningsvis pekte Brekke på følgende punkter som viktige for Teknologirådet:

- Kun rådgivende funksjon. Ikke erstatning for politisk stillingtaking
- "Radar" for nye problemstillinger
- Ikke klare svar, men klargjøre problemfelt
- Øke heller enn redusere kompleksitet
- Bryte opp vante forståelsesrammer og perspektiver
- Bringe inn nye stemmer og aktører

D-sak 14.04 Idéinnsamlingen 2004.

Første runde av Teknologirådets idédugnad var avsluttet i forkant av møtet. 400 institusjoner og enkeltpersoner hadde mottatt brev samt mengde e-post fra sekretariatet. Idéinnsamling hadde dessuten blitt presentert i nyhetsbrev fra Teknologirådet og Den norske dataforening, samt i Teknisk Ukeblad. Sekretariatet hadde også sørget for oppslag på diverse oppslagstavler på nettet og på enkelte forskningsinstitusjoner og på www.teknologiradet.no.

Totalt kom det inn 62 forslag, hvorav 42 kom fra eksterne bidragsytere – fra forskningsmiljøer, næringslivet og fra privatpersoner. Til sammenligning ble det mottatt 15 forslag i idéinnsamlingen i 2001

Til porteføljen for 2005-2006 skal det velges ut 5-10 prosjekter på neste rådsmøte. I tillegg til disse må det i porteføljen være åpning for løpende prosjektforslag i tillegg, blant annet som

oppfølging av eksisterende prosjekter og etter invitasjon fra andre nasjonale aktører eller EPTA-nettverket.

Følgend prosjekt ble av Rådet valgt ut for nærmere evaluering:

1. Intellektuelle eierrettigheter
2. RFID
3. Digitalisering av tilværelsen
4. Prediktive gentester
5. Medisin til friske
6. Å forbedre et menneske
7. Mat – Teknologi på tallerkenen
8. Teknologi og naturbruk
9. Nanoteknologi
10. Personlig internettportal
11. Nye biobanklover
12. Innenlandsk bruk av naturgass
13. Distribuert generering av kraft
14. Konkurranseteori og monopolistisk teknologirivalisering
15. Hvor demokratisk er egentlig teknologi?

Evaluering og anbefalinger fra sekretariatet vil bli lagt frem for Rådet for endelig vedtak på rådsmøtet 28-29. november.

Orienteringssaker

O-sak 13.04 Nytt fra sekretariatet

Sekretariatsleder informerte om arbeidet i sekretariatet. De to nye medarbeiderne Christine Hafskjold og Anne Lise Jørgensen ble presentert.

O-sak 14.04 Pågående prosjekter: statusrapport og mulighet for innspill fra rådsmedlemmer
Sekretariatsleder informerte om pågående arbeid. Siden sist møte er blant annet følgende punkter gjennomført:

- Byutvikling: Ferdig gjennomført lekfolksprosess
- Stamceller: Publisert og lansert skolehefte
- Høringsuttalelser om maktutredningen og offentlig IT-arkitektur
- Arrangert 2-dagers møte for EPTA/Privacy-prosjektet
- Presentasjoner for statssekretærutvalget for IT og ESST ved UiO
- Oppslag i blant annet Aftenposten, Adresseavisa, NTB, Dagsavisen, Teknisk Ukeblad samt optak med NRK1/Scrödingers katt

O-sak 15.04 Møte med Forskningsrådet

Rådsleder Eivind Osnes orienterte om møte med Christina Abildgaard og Jan Dietz i Norges Forskningsråd, der Osnes og sekretariatsleder Tennøe orienterte om planer og budsjett for neste år. Forskningsrådets representanter viste stor interesse for Teknologirådets arbeid, og det ble luftet muligheter for samarbeid.

O-sak 16.04 EPTA-nytt:

STOA, teknologivurderingsenheten i Europaparlamentet, er reorganisert. Det innebærer blant annet at andre europeiske teknologivurderingsinstitusjoner, spesielt EPTA-nettverket skal

brukes mer aktivt. Teknologirådet er allerede forespurt om enkelte av rådets prosjekter kan presenteres på STOAs hjemmeside.

Det arbeides med å opprette en enhet for parlamentarisk teknologivurdering også i Riksdagen i Sverige. Sekretariatsleder Tore Tennøe deltok i denne forbindelse på en konferanse i Riksdagen den 27. august 2004. Det er interesse for Teknologirådets arbeid fra svensk side.

EPTA-konferanse samt "Council meeting" 2004 finner sted i Paris i slutten av september. Tore Tennøe og Eivind Osnes representerer Teknologirådet. Tema for konferansen er European Research Area og innovasjon.